

IMPULS I GAZA

Nr 7

November 2011
Årg 44 30 kr

impuls

Studieförbundet
Vuxenskolas
tidning

DEMOKRATI-
RÖRELSENS
UPPGÅNG
OCH FALL

KREATIVITET
OCH ENGAGEMANG

Så bygger
entreprenörer
ett nytt
samhälle

"EN NYCKEL TILL
FRAMGÅNG"

Poliser
i Malmö
studerar
arabiska

SOFIA KARLSSON O MER ÄN VANLIG FOLKMUSIK

PÅ ALLAS
LÄPPAR

Bistånd till svältande | Upplev naturen med Joseph Cornell | Vi odlar bin | Krönika: Ana Martinez

Naturpedagogen Joseph Cornell besökte Fjärdlång en helg i september.

Naturkraften

I 30 års tid har han med lekfulla övningar hjälpt barn och ungdomar att möta naturen. Hans metod har spritts över världen. Snart skrivs den in i den japanska läroplanen. Joseph Cornell besökte i höst ön Fjärdlång utanför Stockholm för att leda en kurs.

TEXT ÅSA CHAGAS FOTO GERT OLSSON

GRÄSET PÅ DEN lilla ängen är fortfarande vått av morgondagg. Deltagarna har på sig regnkläder och lyssnar uppmärksamt på Joseph Cornell när han inleder dagens första övning, "Bygg ett träd".

– Du är längst, du får vara trädets kärna, säger han och pekar på en man. You are dead, du är död, du kan inte längre suga upp någon sav, men du ger stabilitet åt stammen, det är bra.

En kvinna får agera pålrot, hon sätter sig vid mannens fötter och får till allmän munterhet instruktion om

» Jag vill hjälpa människor att få en djup upplevelse av naturen.

att med ett slurpande ljud låtsas suga upp vatten ur jorden. Sedan får de andra deltagarna bilda ringar för att agera de olika skikten i stammen som transporterar näring och vatten.

Yttersta ringen är barken som ska skydda trädet från väder och vind och skadeinsekter. Då tar Joseph Cornell upp ett par träpinnar ur fickan, håller dem som antenner vid pannan och med lysande ögon attackerar han barken. En skalbagge, farlig för träden i USA, uppenbarligen.

Nu är deltagarna varma, har skratat lite, fått igång intresset. Det är

första steget i Joseph Cornells metod. Han kallar det att väcka entusiasmen. Sedan följer övningar för att fokusera uppmärksamheten och skapa direkta upplevelser av naturen och slutligen att dela sina upplevelser med varandra.

DELTAGARE FRÅN HELA LANDET

Deltagarna i kursen har kommit från hela Sverige för att vara med. Många är lärare i Naturskolan, några har jobbat med Joseph Cornells metoder i mer än tio år. Nu passar de på att fråga. En man säger att han tycker att >

får alla på fall

Joseph Cornell leder övningen "Bygg ett träd". Ann-Sofi Tedenljung Forsbergs utspridda hår får illustrera de små kapillärrötterna som suger upp vatten. Från vänster kursdeltagarna Gunilla Wahlström Wårgård, Emil Nilzon, Katarina Modig, Anders Sjöberg och Eva Lindberg.

» Det gäller att ge barnen en nyckel, en struktur, som låter dem uppleva naturen på nära håll. Då uppstår ett engagemang, som kommer från dem själva.

det är svårt att få skolungdomarna som kommer till honom att stanna upp och uppleva något överhuvudtaget, de är så rastlösa.

– Du måste möta människor där de är, säger Joseph Cornell. Bygg de broar du kan. Om du ger dem aktiviteter som hjälper dem att fokusera och sätta ord på sin upplevelse så när de kanske ett ögonblick där de kan öppna sig och bryta barriären. Det är värdefullt, that's a huge thing.

– När ingenting annat fungerar brukar jag berätta en historia.

MÅNGA HISTORIER

Joseph Cornell är full av historier. Som den när han som femåring var ute och lekte en dimmig dag och hörde gässen ropa. Han tittade intensivt uppåt och plötsligt blev det en reva i dimman och under några sekunder såg han en flock snögäss flyga med graciösa rörelser. Det gjorde så starkt intryck på honom att han några år senare som åttaåring cyklade över en mil till en plats där gässen samlas inför flytten. Enligt ornitologernas mätningar var det 250 000 snögäss där den dagen.

– Det var som om hela himlen var en vulkan.

Ytterligare några år senare, som tolvåring, gick han upp tidigt varje morgon och sprang nere vid floden, ”det var innan joggingen var uppfunnen”.

– Senare var det någon som mördade 25 personer vid den flodstranden. Det var tur att det var efteråt, annars hade väl aldrig mina föräldrar låtit mig springa där, säger han med ett av sina bubblande gapskratt.

Som 20-åring började han sätta ihop sin egen universitetsutbildning på temat ”nature awareness”, ungefär medvetenhet om naturen, ett redan då etablerat ämne i USA. Men han ville inte göra det på det traditionella

» HALLÅ...

...Peter Wiborn, miljö- och hållbarhetsansvarig på SV...

» Varför bjöd du hit Joseph Cornell?

– För att han är en unik person inom natur- och utomhuspedagogik. Sedan jag träffade honom personligen första gången i Kalifornien 1999 har vi haft kontakt och ett samarbete. Nu har han inte varit i Sverige på tio år, så det var dags.

» Vad lärde du dig själv under kursen?

– Att det handlar mycket om den energi och den närvaro du som ledare har när du genomför övningarna.

» Varför tror du att Cornells metoder blivit så stora i Japan?

– Jag tror att de stämmer väl med den japanska synen på naturen och människan. Hela zenträdionnen utgår ifrån att det finns ett starkt förhållande mellan natur och människa, eller kanske rentav inga gränser alls. Sharing Nature har också en tydlig struktur som gör att människor kan ta till sig det som annars kan ses som lite flummigt.

sättet: ”Walk, stop, talk” (Gå, stanna, prata).

– Jag ville lära ut ekologi på ett kreativt sätt och hjälpa människor att få en djup känsla av glädje och lugn och tillhörighet i naturen.

EN 33 ÅR LÅNG SUCCÉ

1978 kom hans bok ”Sharing Nature with Children”. Den har översatts till 15 språk och har sålts i en halv miljon exemplar bara i USA. Metoden används bland annat i Georgien, Botswana, Sibirien, Tyskland, Island, Marocko och inte minst Japan.

– Under alla dessa år har jag aldrig satt ut en enda annons om boken, säger han. Den har spritts från person till person.

Nyligen var han i Japan för 25-årsjubileet av arbetet med Sharing Nature. Det var strax efter tsunamin. Nu fick metoderna en ny användning som en hjälp att bearbeta traumat. Joseph Cornell berättar om en liten pojke som sa: Jag hatar havet.

– Med olika övningar försökte de hjälpa barnen att känna att naturen är välvillig och god.

Hur det kan komma sig att just japanerna tagit hans metoder så till sitt hjärta vet han inte riktigt. Men japaner gillar att göra saker i grupp, säger han, och de är mycket fästa vid sina trädgårdar.

En professor som haft mycket kontakt med Joseph Cornell har rest runt i Japan och introducerat Sharing Nature som en del av en ny läroplan grundläggande. Två mål ska skrivas in i läroplanen: Att barnen ska komma nära naturen och lära sig att älska naturen.

ÖVNING FÖR BARN

Deltagarna på kursen på Fjärdlång får pröva en övning som Joseph Cornell ofta använder med skolbarn. Konkret, tydlig. Var och en får en stencil med uppmaningen att söka upp en plats som de tycker om. Det är ytterskärgård, höstblåsigt, karga tallar, stenhällar. På stencilen finns övningar att fylla i, att iakttä ett djur noga, att göra en ”ljudkarta” över alla ljud man kan höra, att ge platsen ett namn. Det står också: Om något får dig att le, skriv ner det. Sedan samlas gruppen igen, skriver namnet på en lapp, drar någon annans lapp och visar sin plats för den personen, berättar, delar med sig.

– Det gäller att ge barnen en nyckel, en struktur, som låter dem uppleva

Joseph Cornell har i 30 år hjälpt barn och ungdomar att möta naturen. Här är han omgiven av Emil Nilzon och Eva Lindberg.

naturen på nära håll. Då uppstår ett engagemang, som kommer från dem själva. Jag talar inte om för dem vad de ska tänka, säger han.

Nej, han skriver inget på näsan på folk, men han vet vad han vill. Det visste han redan som 20-åring.

– Jag vill hjälpa människor att få en djup upplevelse av naturen. Sådana upplevelser behövs för att utveckla kärlek och omsorg om jorden. •

» ATT LÄSA MER

- ▶ allemansjorden.se
- ▶ sv.se/naturlignarvarvo
- ▶ sharingnature.com

På rygg i riset. En meditativ övning.

» ENKÄT Vad tar du med dig hem efteråt?

Katarina Schiebe, Örtagårdens rehabiliteringsträdgård söder om Kalmar:

- Den största behållningen
- förutom att få möta Joseph Cornell - var den hoppfulla känslan av att vara del av en folkrörelse av människor som tar naturens betydelse på allvar, och försöker leva efter sina ideal. Goda tankar är viktiga, men att försöka *leva* sina tankar är viktigare.

Pella Thiel, arbetar på Naturskyddsföreningen, engagerad i omställningsrörelsen:

- För att göra en hållbar yttre omställning av samhället behöver vi också göra en inre omställning, av våra värderingar och normer, ja, av vårt sätt att se på världen. Vi måste förstå att vi är en del av allt levande. Joseph Cornells metoder ger djupa naturupplevelser som verkligen förmedlar den känslan.

